

Notă de prezentare
privind proiectul de Regulament privind cadrul organizat de tranzacționare a
contractelor bilaterale – faza de proiect

În urma analizei observațiilor primite de la părțile interesate cu privire la documentul de discuție **Regulament privind cadrul organizat de tranzacționare a contractelor bilaterale**, acesta a fost restructurat, iar unele prevederi au fost reformulate, în vederea creșterii eficienței și clarității reglementării..

Față de documentul de discuție, principalele modificări se referă la:

1. Eliminarea capitolului referitor la tranzacționarea serviciilor tehnologice de sistem pe o platformă administrată de Opcom SA, pe baza unor reguli similare cu cele pentru tranzacționarea energiei electrice.

Această modificare este motivată de observația Opcom SA că această activitate nu face parte din obiectul său de activitate și nu există o obligație a sa în acest sens prevăzută în Legea energiei electrice și gazelor naturale, nr. 123/2012, precum și de observațiile unor participanți privind faptul că platforma existentă administrată de Transelectrica SA îndeplinește/ar putea să îndeplinească cerințele de transparență și nediscriminare prevăzute de lege, iar implementarea unei noi platforme cu același scop ar fi inutilă și costisitoare.

2. Eliminarea posibilității ca la piețele reglementate prin acest regulament să participe operatori fără licență, și anume operatori ai unor capacități de producție aflate în perioada de probă (*asimilați*), deținători ai autorizației de înființare.

Din observațiile primite s-a remarcat faptul că potențialii operatori ai capacităților aflate în perioada de probe salută participarea lor la aceste piețe, deoarece acestea le-ar permite încheierea de contracte pe termen lung, necesare pentru finanțarea proiectelor. Acest aspect a atras atenția asupra faptului că de-abia prin obținerea licenței se certifică faptul că un operator poate exploata comercial o capacitate (poate vinde energia produsă), iar contractele pe termen mediu sau lung încheiate înainte de obținerea licenței ar putea fi considerate nule sau ar induce probleme legale în cazul în care operatorul nu ar obține licența. Ca urmare, pe perioada de probă, acești operatori au la dispoziție piețele pe termen scurt, PZU și PI, care nu induc astfel de probleme.

3. Eliminarea posibilității ca și consumatorii să participe la piețele reglementate de regulament.

În urma solicitărilor de a fi precizate condițiile care trebuie îndeplinite de consumatorii care ar putea participa la aceste piețe, s-au clarificat următoarele aspecte:

Piețele reglementate de regulament sunt piețe angro, contractele referindu-se doar la tranzacționarea de energie electrică, pe anumite profiluri de livrare. Pentru alimentarea consumatorilor este necesară însă și asumarea altor responsabilități (serviciul de transport, distribuție, responsabilitatea echilibrării: notificări la piața de echilibrare, măsurare etc.), ceea ce poate face doar un operator cu licență de furnizare, care a demonstrat, prin obținerea licenței, cunoașterea și asumarea acestor responsabilități.

4. Modificarea denumirii modalității de tranzacționare prin *licitație deschisă*, aceasta redenumindu-se: modalitatea de tranzacționare prin *licitație extinsă*, abrevierea devenind PCCB-LE.

Pentru a semnifica un tip de licitație care cuprinde oferte de ambele părți, de vânzare și de cumpărare.

5. Includerea posibilității ca un inițiator să opteze, pe PCCB-LE, între tranzacționarea integrală cu un singur participant și cea parțială și/sau cu mai mulți participanți a cantității ofertate; pentru puteri orare mai mari de 10 MW, nu este permisă decât opțiunea de tranzacționare parțială/cu mai mulți participanți.

S-a considerat că regula tranzacționării parțiale/cu mai mulți participanți, singura aplicabilă în cazul cantităților mari, elimină riscul restricționării participării doar la anumiți participanți și deci a înțelegerilor prealabile.

6. Modificarea modului de desfășurare a PCCB-LE, în sensul oferirii posibilității, pentru participanții de pe partea inițitoare, de a modifica o singură dată prețul ofertei proprii, doar în sensul facilitării încheierii de tranzacții (în creștere, pentru ofertele de cumpărare și în scădere pentru ofertele de vânzare) și doar cu maxim 5% față de prețul cel mai bun.

S-a considerat că acest mod de desfășurare face PCCB-LE mai atractivă pentru participanții respondenți, elimină discriminarea de precedentă, indusă participanților de pe partea inițitoare de publicarea ofertelor lor în ordinea depunerii și limitează, totodată, posibilitatea introducerii inițiale de oferte înșelătoare.

7. Modificarea modului de formare a prețului pe PCCB-LE.

Modul de formare a prețului propus în documentul de discuție (și anume prețul ofertei de *cumpărare* corelată cu o ofertă de vânzare compatibilă rezultată prin mecanismul ordonării crescătoare/descrescătoare în funcție de preț) permitea, prin asimetria informației, ca vânzătorii contraofertanți să facă oferte nereale, cu prețuri extrem de mici, pentru a adjudeca, în detrimentul inițiatorului unei oferte de vânzare, o ofertă de cumpărare convenabilă. De aceea, s-a acceptat propunerea ca prețul să se formeze similar mecanismului de la PZU, și anume la intersecția curbei cererii cu cea a ofertei; în acest mod, nimeni nu mai poate cunoaște dinainte prețul unei tranzacții, acesta depinde de nivelul prețurilor tuturor ofertelor/contraofertelor/ofertelor de răspuns compatibile, iar *surplusul (diferența între prețul la care ar fi fost dispuși participanții să vândă/să cumpere și cel de tranzacționare)* este împărțit mai echilibrat între vânzători și cumpărători.

8. Includerea criteriului cronologic la atribuirea tranzacțiilor pe PCCB-LE în cazul existenței mai multor oferte de același sens la același preț, care îndeplinesc condiția de corelare, dar pentru care nu sunt suficiente ofertele de sens contrar cu care se pot corela.

S-a semnalat că nu exista o regulă de atribuire a cantităților tranzacționate în astfel de situații.

9. Eliminarea restricției ca producătorii să participe pe PCCB-LE doar ca inițiatori de oferte.

Această restricție fusese introdusă pentru a elimina suspiciunea că răspunzând unei oferte, producătorul încalcă obligația sa de ofertare publică și nediscriminatorie a întregii energii disponibile, prevăzută de lege. Restricția a fost privită ea însăși ca o discriminare de către

mulți participanți și a fost eliminată pe următoarele considerente: un producător poate încerca să răspundă selectiv unei oferte de cumpărare privilegiate, dar faptul că și alți cumpărători pot introduce contraoferte de cumpărare este de natură să restabilească caracterul nediscriminatoriu al tranzacției, mai ales în condițiile în care prețul tranzacției nu mai este determinat de o anumită ofertă de cumpărare, ci de totalitatea ofertelor (intersecția curbelor cererii și ofertei).

10. Introducerea caracterului anonim al ofertării și tranzacționării pe PCCB-NC.

Deoarece este vorba despre un mecanism de tranzacționare continuă, în care prețul nu este același pentru toate tranzacțiile, s-a argumentat că lipsa anonimității ofertelor ar putea rezulta în tranzacții negociate bilateral, nepermise de lege. În aceste condiții s-a prevăzut tranzacționarea anonimă, concomitent cu accesul publicului la ecranele de tranzacționare și publicarea tranzacțiilor după încheierea fiecărei sesiuni de tranzacționare, similar cu modul de asigurare pentru piața intrazilnică a caracterului public și transparent al tranzacțiilor.

11. Eliminarea restricției ca operatorii de rețea să-și asigure energia electrică necesară acoperirii CPT doar de pe PCCB-NC.

Deoarece s-a modificat modul de formare a prețului tranzacției pe PCCB-LD, această piață nu mai permite exercitarea de comportamente inadecvate ale operatorilor de rețea în activitatea de asigurare a CPT (de exemplu, oferte de cumpărare cu prețuri mai mari decât prețul pieței, care ar fi rezultat în tranzacții la aceste prețuri) și poate fi utilizată de operatorii de rețea.

12. Eliminarea, pentru toate piețele, a necesității prezentării de garanții și înlocuirea acestor măsuri de asigurare a seriozității participanților cu aceea a includerii în Convenția de participare a unei prevederi privind obligativitatea plății unei sume penalizatoare în cazul neîncheierii contractului/încheierii unui contract modificat, respectiv retragerii ofertei în cazul PCCB-LD și PCCB-PC.

Deoarece metoda garanțiilor de participare induce costuri inclusiv participanților serioși, s-a apreciat că înlocuirea acestora cu metoda penalizării doar a participanților neserioși (inclusiv suspendarea acestora de pe piață până la plata sumei penalizatoare) ar conduce la costuri mai mici de tranzacționare și creșterea lichidității piețelor.

13. Clarificarea/corectarea condițiilor de reziliere cu plata diferenței între contravaloarea restului contractului și valoarea acestuia estimată la prețul produselor echivalente pe PCCB-NC la momentul rezilierii.

14. Introducerea unei limite superioare pentru cel mai mare preț echivalent al energiei electrice rezultate în urma procesării, pe care inițiatorul este dispus să-l plătească în cazul încheierii contractelor de procesare.

În documentul de discuție nu era inclusă o astfel de limită și ca urmare, inițiatorul ar fi trebuit să consimtă încheierea tranzacției la cel mai mic preț, dar care ar fi putut fi mai mare decât limita acceptabilă pentru el.

15. Introducerea posibilității ca oferta inițiată pe PCCB-PC să conțină o cantitate limită de combustibil destinată procesării, caz în care în licitație nu intră decât ofertele de răspuns care respectă această condiție.

16. Introducerea, la capitolul aferent PCCB-PC, a unei prevederi privind regulile aplicabile ofertelor de răspuns în cazul producerii în cogenerare.

Pentru clarificarea acestui tip de situații, s-a introdus regula ca oferta de răspuns să țină seama de combustibilul consumat pentru producerea energiei termice, precum și de veniturile preconizate din vânzarea acesteia.

În afară de problemele evidențiate mai sus, s-au mai adus clarificări ale unor articole, prin reformulare.